

Norbertas Skokauskas. Kovo 11-ąją Lazdijuose įprasmintas generolo A. Ramanausko-Vanago atminimas

2017 m. kovo 11-ąją, Lazdijuose vykusiame Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjime, miesto Adolfo Ramanausko-Vanago aikštėje buvo iškilmingai atidengtas paminklas, skirtas 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) Tarybos Deklaracijos signatarui, LLKS gynybos pajėgų vadui generolui Adolfui Ramanauskui-Vanagai.

Šv. Mišios už Tėvynės laisvę buvo aukotos Lazdijų Šv. Onos bažnyčioje.

Po šv. Mišių toje pačioje bažnyčioje vyko šventinė programa „Tik mylėkim Tėvynę karščiau“.

Sveikindamas šventės dalyvius, ją pradėjo Lazdijų rajono savivaldybės meras Artūras Margelis. „Linkiu, kad Kovo 11-osios šviesa mus lydėtų žengiant tvirtos, pilietiškos ir atsakingos Lietuvos kūrimo keliu. Semkimės išvermės ir jėgų iš mūsų tautos didžiaviryū, kurie net ir sunkiausiais laikais drąsiai gynė laisvos Valstybės idėjas“, - savo sveikinimo kalboje sakė meras A. Margelis. Lazdijų kultūros centro darbuotojai bei saviveiklininkai parengė menišką, jaudinančią programą, panaudodami autentiškus paties Adolfo Ramanausko Vanago atsiminimų tekstus, kurie persipindami su partizaninėmis dainomis, po bažnyčios skliautais skambėjo itin įspūdingai. Sugrąžinti į ano laiko išgyvenimus, ne vienas šventės dalyvis ir ašarą nubraukė. O sukurta partizano ir jo dukrelės atsisveikinimo

scena pagal A. Ramanausko-Vanago dukros atsiminimus iš knygos „Daugel krito sūnų...“ nepaliko nė vieno abejingo.

Po šventinės programos visi renginio dalyviai s dalyvavo iškilmėse, kurių metu buvo atidengtas paminklas 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) Tarybos Deklaracijos signatarui, LLKS gynybos pajėgų vadui generolui Adolfui

Ramanauskui-Vanagai. Jo vardu pavadintoje aikštėje, pačiame miesto centre, priešais Šv. Onos bažnyčią, skulptoriaus Jono Jagėlos sukurtas paminklas pastatytas bendradarbiaujant Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui (LGGRTC) su Lazdijų rajono savivaldybe.

Šventėje kalbėjo Lazdijų meras Artūras Margelis, LGGRT centro direktorė T. B. Burauskaitė, A.

Ramanausko-Vanago dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė, brolis Albinas Ramanauskas, Seimo nariai Laurynas Kasčiūnas, Paulius Saudargas, Zenonas Streikus, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos viceministras Vytautas Umbrasas, Krašto apsaugos savanorių pajėgų ir Lietuvos šaulių sąjungos vadovybė.

Paminklo atidengimo ceremonijoje taip pat dalyvavo A. Ramanausko Vanago vaikaitė majorė Inga Jancevičienė, provaikaitis Arnas, kiti artimieji, LGGRT centro Memorialinio departamento Memorialinio meno ir ekspertizės skyriaus vyriausias specialistas, paminklo autorius skulptorius Jonas Jogėla, LGGRT centro memorialinio departamento direktorė Gintarė Jakubonienė, centro darbuotojai, Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas pulkininkas Arturas Jasinskas, Lietuvos Šaulių sąjungos vadas atsargos pulkininkas leitenantas

Liudas Gumbinas, gynybos atašė Lenkijoje, Čekijos, Kroatijos, Slovakijos, Slovėnijos ir Vengrijos Respublikoms pulkininkas leitenantas Rimantas Jarmalavičius, Dainavos apygardos 1-osios rinktinės vadas pulkininkas leitenantas Svajūnas Papiliauskas, Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas majoras Donatas Mazurkevičius, Alytaus miesto savivaldybės mero pavaduotoja Valė Gibienė, Generolo Adolfo Ramanausko-Vanago kovinio rengimo centro viršininkas pulkininkas leitenantas Algimantas Misiūnas, 108-os Lazdijų miesto pėstininkų kuopos vadas Tadas Murauskis, Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui Jolita Petkevičienė, buvę partizanai, Lietuvos Nepriklausomybės gynimo Sausio 13-sios brolijos, bei politinių kalinių ir tremtinių organizacijų atstovai iš įvairių miestų, kiti garbingi svečiai.

Kalbėdamas prie paminklo krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas sakė:

„Šiandien stovint čia sunku įsivaizduoti, kad prieš septyniasdešimtmetį visoje Dzūkijoje, visoje Lietuvoje aidėjo šūviai, liejosi kraujas. Beveik dešimtį metų galinga imperija slopino mažutę Lietuvą, o palaužus ginkluotą pasipriešinimą genocidas tęsėsi iki pat 1991-ųjų. Išėjusių į miškus, partizanų rėmėjų buvo tiek daug, kad drąsiai galima teigti, jog tai buvo visos tautos pasipriešinimas. Šimtai tūkstančių žmonių buvo išvaryti iš gimtinės, tremiami, tačiau partizanai vis tiek turėjo didelę paramą, be kurios jų kova būtų greitai užgesusi.“

Lazdijų šaulių 4-oji kuopa yra pavadinta 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos deklaracijos signataro A. Ramanausko-Vanago vardu. Iškilimėse dalyvavo 30 šios kuopos jaunųjų šaulių.

Paminklo atidengime dalyvavęs Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas akcentavo:

„Partizanų vaidmuo ir jų kovos įamžinimas labai svarbus ugdant jaunimą. Paminklo prasmė: Adolfo Ramanausko-Vanago atmintis, lai liudija ateinančioms kartoms, kad Lietuvos laisvė yra nuopelnas drąsių Lietuvos sūnų ir dukrų, kurie troško gyventi laisvoje Lietuvoje ir dėl jos paaukojo brangiausią turtą – šeimų likimus ir savo gyvybes. Būkime verti jų kovos.“

Lazdijų rajono meras Artūras Margelis sakė, kad šiame krašte yra Adolfo Ramanausko Vanago šaknys, jo tėviškė ir pradžioje buvo galvota paminklą pastatyti ten. Tačiau Tėviškė yra jau visiškai nunykusi ir meras pasiūlė paminklą pastatyti pačioj geriausioje vietoje Lazdijuose, nes paminklas ne tik reprezentuoja A. Ramanausko Vanago žūtį ir patriotizmą, bet ir auklėja ateinančias kartas.

Paminklą signatarui, generolui A. Ramanauskui-Vanagui atminti pašventino Lazdijų Šv. Onos parapijos klebonas Nerijus Žvirblys.

